

Poeme amintire

Lucia Dărămu

Construiam o cetate în jurul părinților mei de Mircea Lăcătu reprezintă un volum de versuri apărut la Viena în ediție bilingvă, la editura Exil. Sunt poeme amintiri, versurile aducând în prim plan figura părinților, a tatălui care a plecat de acasă, dar nu oricum, ci în chip de înger, crescându-i aripi pe drumul crucii: *auzeam că s-a întâlnit pe cale cu un tânăr / care căra în spate o cruce mare și i s-a făcut milă / și l-a ajutat o bucată de drum apoi a simțit o durere / în locul în care l-a apăsat crucea / și i-au crescut acolo aripi...* Legătura dintre generații este extrem de bine conturată prin vocea tatălui care-și face bagajele pentru dincolo, neuitând să-și viziteze rudele: *inima lui îi făcea în fiecare zi câte un bagaj / și-l ducea pe la neamuri pe la părinții lui / pe la frați mutați și ei demult dintre noi.*

Poemele lui Mircea Lăcătu fac exces benefic de culoare ca în poemul *Tata se cunoaște la vise*, în care apa murdară, copacii albi, câinele alb, cerul roșu ca sângele, umbrele cenușii, fata bălaie, apa limpede, copacii înfloriți construiesc tabloul, întruchipându-se legătura dintre visul poetic și glasul tatălui: *se făcea că treceam printr-o apă murdară // fiule să te însori cu o fată bălaie.* (...) Amintirea tatălui ia chip moale și proaspăt, alteori colțuroasă ca jucăria de tinichea primită de Sfântul Nicolae. Poemul *Un decembrie aproape uitat* este de o prospețime uimitoare, aducând în planul curent întâmplări de mult trecute, cu frați care fac un om de zăpadă, cu poetul copil fiind, și bolnav, cu tatăl care-și strecoară jucăria de tinichea printre mâini și-l învelește

patern. Însă tristețea îi face loc în amintire căci prietenia nu durează mult, dispărând iar în curte omul de zăpadă dispărea și el topindu-se. Amintirea mamei este zugrăvită în imediata apropiere a florilor, fie culege flori, fie udă florile în glastră, sau se află în preajma icoanelor ca sfintele mucenițe, plângând, rugându-se, iar Iisus care ia cina cea de taină se regăsește în lacrimile mamei: *în fiecare seara Iisus / lua cina cea de taină / în lacrimile mamei mele // n-a tiut niciodată / ce sărbătoare mare i se făcea / în stropul acela mic / de fericire.* (...) Poemul *Construiam o cetate în jurul părinților mei*, care dă și titlul volumului, este de o finețe aparte. Mama și tata lucrând la casa cea mare de lângă un cais, autorul copil, înălțând metereze din nisip sub caisul care ninge flori, o inimă, inima mamei, care zvâcnea în ziduri și peste toate o pace și o dragoste molcomă. *Cădeau flori peste cetatea mea / și mama cânta un cântec de dragoste / eu puneam palmele și urechea pe zidul de cărămidă / era cald și auzeam cum bate în el o inimă / inima mamei care se zidea singură...// numai caisul se făcea că nu ție nimic / și mă ninge cu flori mari mari albastre.*

Sfera poeziei se învârtă în jurul casei, în jurul gospodăriei, a mamei, a tatălui, iubitei, fraților. Amintirea copilăriei nu este una sufocantă, ci domoală, cu copilul care îngroapă un pui de nuc ca să trăiască, doar tristețea se culcă pe te din când în când, căci peste gardul părintesc tronează un lacăt închis și nu-și nimeni să-l desferece: *anul acesta am trecut pe acasă / nu era nimeni să-mi deschidă / un lacăt mare ruginit atârnat peste poartă ...// am privit cerul copilăriei.* Strada este ea bine reprezentată, animată de oameni care stau în gări sau aeroporturi, sau bolnavi chiriciți îndreptându-se spre spital, sau vizitatori cu flori și bomboane în mâini. La fel de animat este poemul *Gară*, cu nori care coboară până la oameni, cu câini care adulmecă bagajele, dar și cu dorințe fierbinți de-a urca într-un marfar cu foi de dafin, de a întemeia o religie, de a construi cetăți cu regi și regine și toate

alături de iubită. În final apare trenul și autorul și-i îndeamnă iubita să urce, să nu plângă.

Chipul mamei revine puternic în volum, în poemul *Mama mea țiganca*. O femeie de zile mari, puternică, o femeie care-și iubește soțul țigan și copiii, care-și face singură săpunul în casă, care plantează flori, care clădește cuptoare, face cărămizi, care ție să împletească în țese, ție să caute găina de ouă, să îndoape gătele, care cunoaște limba păsărilor și a florilor. Frumusețea femeii stă tocmai în ceea ce ție să facă, dar și în alăturarea ei icoanelor, închinându-se des la icoane, ținând legătura cu biserica strămoșească. Însă, mai prezent în versuri este chipul tatălui decât cel al mamei, un chip cu tăceri aspre, bărbătești. Inconsistența zilei se tratează prin iubire ca în poezia *Un mic poem de dragoste*, în care viața face echilibrică pe sârmă. Mersul pe sârmă, desigur, trimite spre nesiguranță, spre pericol, însă el este tratat prin iubire: *în fiecare dimineață / mi cările tale moi de felină / îmi dau siguranța și pacea / de care am nevoie peste zi / în mersul meu pe sârmă.* Chipul femeii este bine conturat în imaginea mamei, a iubitei, dar și a bunicii. Bunica cu miros de iarbă, cea care cunoaște ierburile de leac, cea a cărei moarte se confundă cu plecarea după aceste ierburi: *tată unde e mama ta bunica noastră...// a plecat după ierburi de leac ...// eu am rămas în poartă și-o aștept / o toamnă și înc-o toamnă / când am intrat în casă / tata era deja alb.*

Mircea Lăcătu ne ia cu el în călătoria dinspre copilărie spre maturitate, călătorie redată prin texte intense lirice. *Construiam o cetate în jurul părinților mei* este o carte frumoasă, cu un corpus poetic bine gândit, o carte care merită să aibă cât mai mulți cititori.

